

המוכר פירות פרק ששי בבא בתרא צד.

נותן לו דמי חטין. שהרי הפחיתו צמדה דליהו הוה מוזנין ליה עס החטין דעפרורית מקבל לוקח אבל לחזור ולערב אינו יכול להשתא עושה עולה בידיים וכתיב (ויקרא ט) לא תעשו עול וגם לוקח לא מחיל אלא מה שנתערב מעצמו עם התבואה צ"ע ש'ל מוכר וכשצדור הכרור ומשליך חוץ היזק בידיים הוא שאותן זכורות היו לו שזין כמו חטין וא"י לא ששיי ליה היזק גמור דמ"מ את גופן אינן שזין כלום לימייז מיהא משום דינא דגרמי כגון השורף שטרומי של חצירו והמקדש ככנס והזורע כלאים בשדה חצירו דצבתיא עשתא בגזיל ליה מיד ממונו אע"פ שאינו ניכר דהא פסקינן הלכתא בצ"ק (דף ק) [כר"מ דלדין דינא דגרמי ואמרין נמי התם הוה עובדא וכפיה רפרס לרב אשי ואצגייה כי כשורא לנלמי וס"ס נס: וזגראמא צנוקין דקיי"ל צ' פטור היינו כגון שולא את הצערה ציד חרש שטיה וקטן שההיזק ניכר אבל אינו עושה אותו בידיים אלא גורם עכשיו שיצא היזק ממילא לאחר זמן אבל דינא דגרמי צדיים הוא מניק אלא שאין היזק ניכר:] ומשני קטנים מקבל עליו **רובע.** דמתני רב קטינא אבל עפרורית פחות מרובע משהו הוא דמקבל אבל רובע בעפרורית כיתר מרובע צקטניות לא מקבל: **חטין מקבל עליו כו'.** כלומר אם חטין מוכר לו מקבל עליו לוקח כו'. קטנית אורחיה לגדל צחטין ונישזנת בשעורים ועפרורית צעדיש: ישיזנת קש שזימה צנישז: **מאי לאו הוה דרין לחטין ועורין.** דמקבל עליו רובע עפרורית והאי דקתני לה גבי עדשים אורחא דמילתא קתני שמיני טנופת הללו מזין זה צכה וזה צכה: **דמיעקר עקרי להו.** ולא קוצרין הלך שכיח צבו עפרורית טפי: **אלא טעמא כו'.** כלומר כיון דלמדת דמיעקר עקרי להו והלך שכיח צבו עפרורית טובא א"כ דוקא נקט צעדיש רובע עפרורית משום דשכיח צבו אבל חטי ושערי אין לומר רובע עפרורית דהא לא שכיח כ"כ תפשוט מיהא סיוע לדבריך שהיית מתרץ עפרורית פחות מרובע דאם אימא דה"ה לחטי ושערי יתני רובע עפרורית צחטין ואנא אמיינא כ"ש צעדיש:

נותן לו דמי חטין. פי' ריב"ש דהיינו כר"ש דלמך (צ"ק נס: דבר הגורם למוון כממון דמי דמייז בגול חמץ ועבר עליו הפסח ז' וצבא אחר ושרפון^א ולר"י נראה דאמי אפי' כרצנן דהתם ודאי לאו כממון דמי שאינו שוה לשום אדם כלום אלא^ב ל' לגזילה ליפטור צו אבל הכא הוה כאליו גול חטין עצמן שהוה מוכר זכורות לכל אדם כמו חטין^ג ולא דמי לשורף שטרומי של חצירו^ד (ד' דהמס^ה) ניירא צעלמא הוא דקלא ליה ולא את החוב:

סאה שיש בה רובע ימעט. פי' ר"ש ימעט ואח"כ ז' זרענו^א א"י אס נזרעו ולא נזרשו עדיין ימעט אכל אס נזרשו אין להס תקנה שכבר נזרשו ונזרשו ונזרשו אפי' נראה לזשון ימעט משמע שכבר נזרשו ור' יוסי נמי דקאמר יצור משום דמיחזי כמקיים כלאים וקודם שזרעו לא מיחזי כמקיים כלאים ועוד דצפרק קמא דמ"ק (דף ק.ו. וסס) מיימי לה צבתיא על זרעים המחוברים אלא דנראה דמיימי הכא צמוצרים לרקע ומה שפירש דאס נזרשו אין להס תקנה אלא חורפיה לא עיין דלא אמר הכי פרק ג' פשה (פסחים דף ק.ה) אלא גבי כלאי הכרס^ב אכל כלאי זרעים מותרין הן בצמילה וצבתיא^ה דמשמע פרק כל הצער (חולין דף קטו.) דפרין אלא ממעה כלאי זרעים ליתמרו דהא כל שמיצבתי לך הוא ומשני מה צהמתך היואל ממנה מותר^א אף שך כן' ואלישנא דקנסא פרין דקמי ימעט ולא קנסין פחות מרובע אלו רובע אבל אלישנא דדינא לא מני פרין דלא דמי דהתם משום דטפי מרובע לא מחיל כו' דפירש ר"ש גופיה דה"מ לשנויי הכי ומיהו יש ליישב דפרין נמי אלישנא דדינא שפיר דכל שדרך צני אדם להסיר כלאים הוה אס לא הסירם ולכן הואיל ודרך צני אדם כשצדין לנפות מנפין הכל כלאים^א עד שיסיר הכל מכל מקום ללישנא דקנסא מיושב טפי והוה מני לשנויי דכבר כרי' יוסי דלמך יצור אלא רואה להעמיד כדברי הכל:

סאה שיש בה רובע ימעט. פי' ר"ש ימעט ואח"כ ז' זרענו^א א"י אס נזרעו ולא נזרשו עדיין ימעט אכל אס נזרשו אין להס תקנה שכבר נזרשו ונזרשו ונזרשו אפי' נראה לזשון ימעט משמע שכבר נזרשו ור' יוסי נמי דקאמר יצור משום דמיחזי כמקיים כלאים וקודם שזרעו לא מיחזי כמקיים כלאים ועוד דצפרק קמא דמ"ק (דף ק.ו. וסס) מיימי לה צבתיא על זרעים המחוברים אלא דנראה דמיימי הכא צמוצרים לרקע ומה שפירש דאס נזרשו אין להס תקנה אלא חורפיה לא עיין דלא אמר הכי פרק ג' פשה (פסחים דף ק.ה) אלא גבי כלאי הכרס^ב אכל כלאי זרעים מותרין הן בצמילה וצבתיא^ה דמשמע פרק כל הצער (חולין דף קטו.) דפרין אלא ממעה כלאי זרעים ליתמרו דהא כל שמיצבתי לך הוא ומשני מה צהמתך היואל ממנה מותר^א אף שך כן' ואלישנא דקנסא פרין דקמי ימעט ולא קנסין פחות מרובע אלו רובע אבל אלישנא דדינא לא מני פרין דלא דמי דהתם משום דטפי מרובע לא מחיל כו' דפירש ר"ש גופיה דה"מ לשנויי הכי ומיהו יש ליישב דפרין נמי אלישנא דדינא שפיר דכל שדרך צני אדם להסיר כלאים הוה אס לא הסירם ולכן הואיל ודרך צני אדם כשצדין לנפות מנפין הכל כלאים^א עד שיסיר הכל מכל מקום ללישנא דקנסא מיושב טפי והוה מני לשנויי דכבר כרי' יוסי דלמך יצור אלא רואה להעמיד כדברי הכל:

אמיא ימעט משום חומרא דכלאים אי הכי אמיא

אמיא

(א) מ"ק.ו. כלאים פ"ב מ"ח, (ב) צ"ק ס"א. (ג) וכי תבא ט"ז. (ד) ר"מ. (ה) גזנן ר"מ, (ו) צ"ק נ"ח. (ז) ע"ש דרבה גופיה (ח) דקאמר שורף שטיה של חצירו פטור דלמך ליה ניירא קלאי מיין. (י) [נדלמא להדיא רפ"ח דכלאים כלאי זרעים וכו' ומומין צבתיא וכו' כהנאה].

גליון הש"ס

רשב"ש ז"ח נותן בו' דהא פסקין להבא בב"ק קשה לי הנה מלא שמעמא כל רעה וזוה סוגר צ"ק דהשורף שטרומי של חצירו פטור. ומי"ט הארזת חוץ כלאים לתקן ליתא לקושי מהרש"ב:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נותן וכו' אלא לגזיל ליפטור: (ב) אכל שטרומי של חצירו דפטור ליה ביה התם דהתם ניירא צעלמא: (א) ד"ה סאה וכו' משמע שכבר נזרעו וכו' יוסי:

מוסף רש"י

נותן לו דמי חטין. שאין דרך לזכור וכן נמכרין כשן חטין: **חטין מקבל עליו כו'.** כלומר אם חטין מוכר לו מקבל עליו לוקח כו'. קטנית אורחיה לגדל צחטין ונישזנת בשעורים ועפרורית צעדיש: ישיזנת קש שזימה צנישז: **מאי לאו הוה דרין לחטין ועורין.** דמקבל עליו רובע עפרורית והאי דקתני לה גבי עדשים אורחא דמילתא קתני שמיני טנופת הללו מזין זה צכה וזה צכה: **דמיעקר עקרי להו.** ולא קוצרין הלך שכיח צבו עפרורית טפי: **אלא טעמא כו'.** כלומר כיון דלמדת דמיעקר עקרי להו והלך שכיח צבו עפרורית טובא א"כ דוקא נקט צעדיש רובע עפרורית משום דשכיח צבו אבל חטי ושערי אין לומר רובע עפרורית דהא לא שכיח כ"כ תפשוט מיהא סיוע לדבריך שהיית מתרץ עפרורית פחות מרובע דאם אימא דה"ה לחטי ושערי יתני רובע עפרורית צחטין ואנא אמיינא כ"ש צעדיש:

מוסף תוספות

א. חייב האי שדרפו לשלם לגזיל ומיהו שרפו הגורם לממון הוא שאם היה בעין היה מחזור גזיל לבטלו ופטור. ג. ד"ה צ"ק נ"ח: א. והערת הרמב"ם במומין כגון עפרות זהב הוא. ב. כיון דאורחיה משהו בריכי אין בוועיתם משום כלאים דלא חשיב אלא כמין כביוני. ד. רש"י. י. ד. דכתיב (בריימ"ב) יונו. ז. תוקדש המלאה הודע אשר חזרע ותבואת הכרם. ח. כלומר דהרבה כלאים היוצא ממונו. ט. רש"י. י. ומיהו דהוה רובע דרעיה וא"ש בו רובע דקמי ממן אחר ימעט דכלאי דרעיה דרעיתן קיצומו אסור. י. א. אבל לענין כלאים וכו' כיון שיש מרובע שרי דרעיה אין שם כלאים. כני יוסי. ה. א. [ן]לכשני מייבס דמי. טז.

רב הווא אס צב. לוקח להפקיד צנופת דנראה צעניו שיש צו טנופת יותר מרובע וצב לוקח לנפות לדעת אס יש שם יותר מרובע ונמנא צו יותר: **מנפא אס כוונ.** ויחזיר לו המוכר חטין כנגדן או מעות ולא יאמר רובע כצר מחלמ והמותר שאלס לך: **אפירי יאי.** דלא מחיל טנופת כלל אלא מפני שטורה הוא לנפותו צצזיל דבר מועט והלך כי ליכא אלא רובע לא טרח לוקח לנפותו דכי אמר ליה מוכר ללוקח אני אומר שפירות יפין הן ואם תאמר איני יפין או טרח ופלה אותם או אייתי ראהי כמה יש טנופת ואשלא לך וצצזיל רובע לא טרח דילא שכרו בהפסד טרחו אכל כי איכא יותר מרובע טרח ופלה לנפותו וכיון דהתחיל לטרוח טורח ומנפה את כולו דדבר קל הוא לגמור הניפו מאחר שהתחיל והלך לא מחיל ומיהו היכא דליכא אלא רובע אס צב לנפות הרי צטלה דעתו ופטור מוכר: **ואמרי לה קנסא.** דמן הדין אפי' טפי מרובע מחיל איניש ואפירי דלאו שפירי מכל וכל יאיז לוקח זחי שידוע הוא דדך תצוה להיות צה טנופת ומחיל הלך רובע לא קניס דהא שכיח וליכא למימר דערובי עריב צדיים אכל יתר מרובע לא שכיח צצזוהא ואיכא למימר דליהו המוכר הוא דערובי צדיים וכוון דערובי קנסוהו רצנן צבוליה דליכא למימר כוליה עירב. ונפקא מינה דאי ידעינן ציה דלא עריב אפי' טפי מרובע הוה מחילה וקנה לוקח והיינו דליכא צין דינא לקנסא: **מייצי.** אלישנא קמא דלמרי ליה דינא כפרין ולא אקנסא: **כל סאה.** תצוה אש צה רובע הקצ ממן אחר ימעט דלא ליהו רובע ואח"כ זרענו וכן פי' רצינו חנואל. א"י נזרעו אלא שלא נזרשו עדיין ימעט אבל אס נזרשו אין להס עוד תקנה שכבר נזרשו נזרשו אפי' נראה לזשון ימעט משום דשכיח צבו אלא חורפיה לא עיין דלא אמר הכי פרק ג' פשה (פסחים דף ק.ה) אלא גבי כלאי הכרס^ב אכל כלאי זרעים מותרין הן בצמילה וצבתיא^ה דמשמע פרק כל הצער (חולין דף קטו.) דפרין אלא ממעה כלאי זרעים ליתמרו דהא כל שמיצבתי לך הוא ומשני מה צהמתך היואל ממנה מותר^א אף שך כן' ואלישנא דקנסא פרין דקמי ימעט ולא קנסין פחות מרובע אלו רובע אבל אלישנא דדינא לא מני פרין דלא דמי דהתם משום דטפי מרובע לא מחיל כו' דפירש ר"ש גופיה דה"מ לשנויי הכי ומיהו יש ליישב דפרין נמי אלישנא דדינא שפיר דכל שדרך צני אדם להסיר כלאים הוה אס לא הסירם ולכן הואיל ודרך צני אדם כשצדין לנפות מנפין הכל כלאים^א עד שיסיר הכל מכל מקום ללישנא דקנסא מיושב טפי והוה מני לשנויי דכבר כרי' יוסי דלמך יצור אלא רואה להעמיד כדברי הכל: